

TRYGDERETTEN

Denne ankesaken ble avgjort den 11. oktober 2021 i Trygderettens lokaler i Oslo.

Rettens sammensetning:

1. Åse Ulvin, juridisk kyndig rettsmedlem, rettens administrator
2. Ephrem Thanendran Mariampillai, medisinsk kyndig rettsmedlem

Ankenr: 20/01653

Ankende part:

Prosessfullmektig: Advokatfirmaet Danielsen & Co AS, Oslo

Ankemotpart:

Saken gjelder: Krav om arbeidsavklaringspenger utover maksfristen, jf. folketrygdloven § 11-12 andre ledd.

K J E N N E L S E:

født 1. juli 1972, fikk innvilget arbeidsavklaringspenger den 22. september 2014, og mottok dette i fire år. besluttet i vedtak av 11. oktober 2018 at arbeidsavklaringspengene skulle opphøre fra 24. september 2018. Etter klage ble vedtaket stadfestet av i vedtak av 29. september 2019. ved prosessfullmektig har anket dette vedtaket inn for Trygderetten ved erklæring av 3. oktober 2019.

har vurdert det påankede vedtaket på nytt i samsvar med trygderettsloven § 13, men har ikke funnet grunn til å endre vedtaket. har forberedt saken for behandling i Trygderetten og har utarbeidet et oversendelsesbrev med en framstilling av saksforholdet og partenes anførsler. Oversendelsesbrevet er datert 5. februar 2020.

Den ankende part ved prosessfullmektig har fått tilsendt kopi av oversendelsesbrevet med frist for å uttale seg, men har ikke kommet med ytterligere merknader i saken.

Ankesaken ble sendt til Trygderetten den 29. mai 2020.

Retten har senere mottatt brev av 21. september 2020 med diverse vedlegg fra ved prosessfullmektig. Brevet ble den 30. september 2020 oversendt til ankemotparten for eventuelle kommentarer. Det er per dags dato ikke innkommet kommentarer fra ankemotparten på dette.

NÆRMERE OM SAKENS BAKGRUNN

Når det gjelder de faktiske forhold, framgår følgende av oversendelsesbrevet:

"Den ankende part fikk innvilget arbeidsavklaringspenger 22.09.14 og har mottatt arbeidsavklaringspenger i fire år.

Da den ankende part ble innvilget arbeidsavklaringspenger vurderte at arbeidsevnen var nedsatt grunnet PTSD og prolaps i korsryggen. Det fremgår av sakens dokumentasjon at PTSD er godkjent som yrkesskade etter en trafikkulykke i 2008.

I legeerklæring av 06.09.14 fremgår det at PTSD-en gir utslag i form av mareritt. press i brystet, at han svetter mye og har smerter i magen. Fastlegen anbefalte at ankende part ikke kjørte buss, da de psykiske plagene blir forsterket når han er ute i trafikken da det minner han om trafikkulykken. Det opplyses om tiltagende smerter i korsryggen, og han brukte smertestillende medikamenter. I epikriser tatt inn i legeerklæringen fremgår det at han hadde vært til vurdering av ryggsmertene og prolapsen. Det forelå ikke operasjonsindikasjon og han ble informert at han ikke hadde noen restriksjoner når det gjaldt aktivitet, og de anbefalte all aktivitet.

Den ankende part deltok på avklaring i skjernet virksomhet i perioden 25.11.14 - 17.02.15. Av sluttrapporten fremgår det at tiltaket ble avsluttet da han ønsker å forsøke seg som bussjåfør igjen i 50 prosent stilling. Han opplyste at han på dette

tidspunktet gikk i samtaleterapi i psykiatritjenesten i kommunen, og oppga å være henvist til nevropsykologisk utredning.

Det fremgår av legeerklæring datert 23.06.16 at det har gått greit å jobbe 50 prosent som bussjåfør. Det opplyses at plagene er de samme som tidligere, og at han var blitt henvist til DPS. Han hadde da vært på et par timer der, og skulle fortsette i behandling 2-3 ganger i måneden. Grunnet de uttalte psykiske plagene var det lite sannsynlig at han ville kunne jobbe 100 prosent som bussjåfør. Fastlegen uttaler at ankende part nok burde satse på et annet yrke enn bussjåfør, da plagene hans ikke er forenelig med dette yrke. I vedlagt skriv fra DPS fremgår det at han går på Seroquel for tankekjør, uro og søvnvansker.

Den ankende part fortsatte i deltidsarbeid frem til mars 2017. Våren 2017 ble han utredet for magesmerter, og det ble påvist godartet svulst i tykktarmen. Han gjennomgikk tarmoperasjoner i mai, og det var behov for rehabilitering i etterkant. Han opplevde gradvis bedring etter operasjonene, men slet fremdeles med magesmerter og slapphet. Han skulle ha fast oppfølging av gastrokirurgisk avdeling fremover.

I møte med fastlegen i mars 2018 opplyser legen at det ikke er medisinske hindre for at ankende part kan begynne å kjøre buss igjen, men at han burde starte forsiktig. Målet var p komme tilbake i 50 prosent stilling.

Av legeerklæring datert 03.05.18 fremgår det at ankende part også sliter med urinsyregikt og at han ofte sliter med betennelse i ankelen som varer i flere dager. Den psykiske statusen var den samme, og oppfølgingen ved DPS var avsluttet. Han hadde de siste to årene hatt samtaler med psykiatritjenesten i kommunen to ganger i måneden. Det opplyses at han nå hadde begynt å jobbe litt, under 50 prosent. Han hadde fremdeles utfordringer med magen, noe som gjorde situasjonen hans uforutsigbar. Han hadde begrensninger i form av at han ikke kan sitte lenge. Fastlegen vurderte at det mest sannsynlig var PDST som reduserte funksjonsevnen i størst grad. Ankende part var henvist til ØNH for vurdering av øresus på venstre øre.

I samtale 24.05.18 opplyser ankende part at han fortsatt jobbet gradert, men at han nå jobbet med administrative oppgaver og ikke som sjåfør.

I juni 2018 ble ankende part innlagt på sykehus grunnet brystmerter. Han ble henvist til videre utredning grunnet mistanke om tette blodårer rundt hjertet. I dialogmelding 20.06.18 fra fastlegen opplyses det om urinsyregiktanfall, og fastlegen vurderte at ankende part for tiden ikke var i stand til å kunne delta på arbeidsrettet tiltak.

Den ankende part var i tiltak gjennom Fretex i perioden 06.06.18 - 25.06.18. Tiltaket ble avbrutt grunnet helseproblemer.

I forbindelse med behandlingen av klagesaken ble den medisinske dokumentasjonen lagt frem for Klageinstansen rådgivende overlege. I uttalelse 24.09.19 skriver hun blant annet:

«De medisinske opplysningene i saken tilsier etter min vurdering at bruker på grunn av helsetilstanden sin har vært forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettede tiltak fra mars 2017 der alvorlig tarmsykdom ble påvist frem til oktober/november 2017 i rekonvalensperiode med beskrevne plager og deretter fra juni 2018.»

I ankeomgangen har det ikke kommet inn ytterligere medisinske opplysninger som er aktuelt for den aktuelle stønadperioden vurderingen omfatter."

PARTENES ANFØRSLER

Den ankende part, ved prosessfullmektig, har opprettholdt kravet om arbeidsavklaringspenger utover den 23. september 2018, og har vist til sakens dokumenter i sin helhet, og særlig til utfyllende klager av 12. desember 2018 og 13. mars 2019, hvor det anføres at kravet i folketrygdloven § 11-12 andre ledd bokstav a er oppfylt. Det vises til at ankende part har vært i et omfattende medisinsk utredningsregime, hvor nye helsemessige utfordringer har kommet til underveis.

I brev av 21. september 2020 har den ankende part ved prosessfullmektig anført at begge vilkårene i § 11-12 andre ledd bokstav a og b er oppfylt. Det hevdes at arbeidsrettet tiltak og medisinsk behandling har blitt forsinket av utredning og medisinsk behandling, som ikke har latt seg kombinere med arbeidsrettet tiltak. Det vises til uttalelsen fra rådgivende overlege. Det påpekes at den ankende part i mai 2018 ikke jobbet som sjåfør, men hadde andre tilrettelagte oppgaver.

Det anføres videre at verken eller rådgivende overlege har lagt tilstrekkelig vekt på den ankende parts PTSD-lidelse. Det framgår at trafikkulykken som utløste PTSD var i 2008, og at den ankende part ikke ble utredet før et godt stykke inn i AAP-perioden. Det vises til journalnotat av 6. oktober 2015 hvor det framgår at den ankende part hadde hatt problemer med å bli tatt på alvor og om tilstanden var «av den verdighet at pas tilhøre psykiatrien», og det refereres minst to avslag fra DPS. Samme dato refereres det at det skjer «vurdering og kartlegging av pas problemer», det vil si en forsinket utredning. Den 26. november 2015 pågår «Fortsatt kartlegging» og «Kartlegging og forberedelse til PTSD behandling». I notat av 9. januar 2016 framkommer en konklusjon av utredningen, men først den 17. februar 2016 gjøres det avtale med den ankende part om tiltak/behandling. I notatet listes det opp en rekke invalidiserende unnvikelseshandlinger som også umuliggjorde arbeidsrettede tiltak.

Ankemotparten, har i oversendelsesbrevet lagt ned påstand om at det påankede vedtak stadfestes, og har anført:

"For å ha rett til arbeidsavklaringspenger utover fire år, må sykdom, skade eller lyte være hovedårsaken til at arbeidsevnen ikke er avklart mot arbeid eller uføretrygd. Videre må ankende part enten først etter langvarig utredning ha begynt med hensiktsmessig behandling og/eller arbeidsrettet tiltak, eller ha vært forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettet tiltak.

Dette følger av folketrygdloven § 11-12.

(...)

Lovgiver har fra 01.01.18 reservert muligheten for forlengelse av ordinær stønadperiode med arbeidsavklaringspenger til de som på grunn av sykdommen sin først etter langvarig utredning har kunnet begynne med hensiktsmessig behandling eller arbeidsrettet tiltak, eller som på grunn av sine helseplager har vært forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettet tiltak. Det må være sykdom som er hovedårsaken til at man ikke er ferdig avklart i løp av ordinært stønadsløp, og ikke for eksempel lite effektiv bruk av perioden med arbeidsavklaringspenger.

Bestemmelsen har rammer for hvilke momenter det er relevant for å legge vekt på i vurderingen av om forlengelse skal gis. Eksempler på momenter som ikke kan tale for forlengelse er sosiale og økonomiske forhold, hvorvidt det lokale

har fulgt opp i tilstrekkelig grad, eller hva som er planlagt for ankende part fremover i tid.

Da ankende part ble innvilget arbeidsavklaringspenger var han alt diagnostisert med PTSD, og det har ikke vært ytterligere utredninger i forbindelse med denne diagnosen. Ut i fra den medisinske dokumentasjonen fremgår det at han ble henvist til ØNH for utredning av øresus i mai 2018, likevel har ikke denne utredningen vært til hinder for samtidig behandling og tiltak. Det pågikk også utredning med tanke på mageproblematikken i 2017. Denne utredningen har uansett ikke vært av slik lengde som loven krever for å oppfylle vilkåret om langvarig utredning. Vi viser til at det følger av forarbeidene til folketrygdloven at utredningen må ha var i ett til to år.

I løpet av stønadperioden har ankende part mottatt medisinsk behandling samtidig som han har gjennomført arbeidsrettede tiltak og arbeidet deltid. Det følger av rundskrivet til folketrygdloven at i «*perioder hvor medlemmet har klart å arbeide deltid ved siden av behandling, kan medlemmet normalt ikke regnes som forhindret fra å kombinere medisinsk behandling med arbeidsrettet tiltak. Deltidsarbeid vil ofte gi uttrykk, for en funksjonsevne som medlemmet kunne ha utnyttet i arbeidsrettet tiltak. Selv om deltidsarbeid har fremstått som mer hensiktsmessig enn arbeidsrettede tiltak, er ikke dette en hindring knyttet til sykdom som objektivt sett har stått i veien. for at medlemmet kunne ha deltatt på arbeidsrettede tiltak.*» Klageinstansen vurderer at ankende part var forhindret fra å kunne delta på arbeidsrettet aktivitet i forbindelse med utredning og behandling av tarmsykdommen i 2017, og fra juni 2018. Vi viser også til rådgivende overleges vurdering. Hindringen utgjør omtrent 14 måneder. Sett stønadperioden under ett, vurderer vi at hindringen ikke har vært av slik varighet at det gir grunnlag for forlengelse av stønadperioden etter unntaksbestemmelsen.

Siden ankende part ikke har gjennomført langvarig utredning før hun kunne begynne i behandling eller arbeidsrettet tiltak og han ikke i tilstrekkelig grad har vært forhindret fra å kombinere behandling og arbeidsrettet tiltak, fyller han ikke vilkårene for forlengelse av arbeidsavklaringspenger. Det er dermed ikke nødvendig å vurdere hvorvidt sykdom er hovedårsaken til at arbeidsevnen ikke er avklart."

RETTENS BEMERKNINGER

Retten skal ta stilling til om .
23. september 2018.

har rett til arbeidsavklaringspenger utover

Lov 16. juni 2017 nr. 43 om endringer i folketrygdloven mv. (arbeidsavklaringspenger og tilleggstønader til arbeidsrettede tiltak mv.) kapittel V punkt 4 lyder:

«For mottakere av arbeidsavklaringspenger per 31. desember 2017 gjelder tidligere regler i § 11-10 inntil arbeidsavklaringspengene opphører. Bestemmelsene i ny § 11-12 andre og tredje ledd om unntak fra maksimal varighet gjelder likevel fra og med 1. januar 2018.»

Folketrygdloven § 11-10 første ledd lød før 1. januar 2018 slik:

«Ytelser etter dette kapitlet gis så lenge det er påkrevd for at medlemmet skal kunne gjennomføre fastsatt aktivitet med sikte på å komme i arbeid, jf. § 11-8, men likevel ikke lenger enn fire år. (...)»

Folketrygdloven § 11-12 andre ledd lyder:

«Stønadsperioden kan forlenges i inntil to år dersom sykdom, skade eller lyte er hovedårsaken til at medlemmets arbeidsevne ikke er avklart mot arbeid eller uføretrygd, og

- a) medlemmet først etter langvarig utredning har begynt med hensiktsmessig medisinsk behandling og/eller arbeidsrettet tiltak, eller
- b) medlemmet har vært forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettet tiltak.»

I forarbeidene til folketrygdloven § 11-12, Prop. 74 L (2016-2017), har Arbeids- og sosialdepartementet uttalt følgende:

*«Unntak fra maksimal varighet (...)
Til bokstav a*

Departementet foreslår at arbeidsavklaringspengene kan forlenges utover tre år i de tilfeller der mottaker har vært under langvarig utredning før han eller hun har kunnet begynne med behandling eller i tiltak. Et eksempel kan være at mottaker har vært under utredning ett til to år. (...)»

Fra rundskrivet til folketrygdloven § 11-12 hitsettes:

«Dersom sykdom, skade eller lyte er hovedårsaken til at medlemmets arbeidsevne ikke er avklart tidligere, og medlemmet enten har hatt langvarig medisinsk utredning eller har vært forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettet tiltak, kan arbeidsavklaringspenger forlenges.

De øvrige vilkårene for arbeidsavklaringspenger, herunder vilkåret om nedsatt arbeidsevne på grunn av sykdom, skade eller lyte jf. § 11-5, må være oppfylt for å kunne innvilge arbeidsavklaringspenger etter § 11-12 andre ledd
(...)

§ 11-12 andre ledd bokstav a - Langvarig medisinsk utredning

Arbeidsavklaringspengene kan forlenges utover tre år i tilfeller der medlemmet har vært under langvarig medisinsk utredning før han eller hun har kunnet begynne med behandling eller arbeidsrettet tiltak. (...)

11-12 andre ledd bokstav b - Forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettet tiltak.

(...)

Ved vurderingen av om medlemmet har vært «forhindret» fra å kombinere tiltak med medisinsk behandling må man gjøre en konkret vurdering i hver enkelt sak. Ordlyden tilsier at medlemmet må ha opplevd fysiske eller psykiske hindre som objektivt sett har stått i veien for å kombinere medisinsk behandling med arbeidsrettede tiltak. Forarbeidene sitert ovenfor tilsier også at hindringen må ha en sammenheng med medlemmets sykdom. I denne vurderingen må man både kartlegge periodene medlemmet faktisk har deltatt på arbeidsrettede tiltak og periodene medlemmet kunne ha deltatt på arbeidsrettede tiltak.

I perioder hvor medlemmet har klart å arbeide deltid ved siden av behandling, kan medlemmet normalt ikke regnes som forhindret fra å kombinere medisinsk behandling med arbeidsrettede tiltak. Deltidsarbeid vil ofte gi uttrykk for en funksjonsevne som medlemmet kunne ha utnyttet i arbeidsrettede tiltak. Selv om deltidsarbeid har fremstått som mer hensiktsmessig enn arbeidsrettede tiltak, er dette ikke en hindring knyttet til sykdom som objektivt sett har stått i veien for at medlemmet kunne ha deltatt på arbeidsrettede tiltak.»

Retten slutter seg til disse retningslinjene.

Retten er kommet til et annet resultat enn ankemotparten, og vil bemerke:

Spørsmålet er om den ankende part har krav på forlengelse av arbeidsavklaringspengene etter folketrygdloven § 11-12 andre ledd.

I Prop. 74 L (2016-2017) har Arbeids- og sosialdepartementet uttalt følgende om målgruppen for denne unntaksbestemmelsen:

«Det er en målsetting at mottaker gjennomgår behandling og deltar i et arbeidsrettet tiltak samtidig. Muligheten for å forlenge arbeidsavklaringspengene bør derfor begrenses til de tilfeller hvor det ikke er mulig å nå denne målsettingen fordi mottaker har en sykdom som er av en slik art eller karakter at det er nødvendig med langvarig behandling før han eller hun begynner i et tiltak.»

Et vilkår i § 11-12 andre ledd er at sykdom, skade eller lyte er «hovedårsaken til at medlemmets arbeidsevne ikke er avklart mot arbeid eller uføretrygd». I tillegg må dessuten minst ett av de alternative tillegsvilkårene bokstav a og b være oppfylt.

Retten vil først ta stilling til om vilkåret i § 11-12 andre ledd bokstav b er oppfylt.

Retten viser til uttalelsen fra rådgivende overlege, om at den ankende part var forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettede tiltak fra mars 2017, da det ble oppdaget alvorlig tarmsykdom, til oktober/november 2017, da operasjon og etterfølgende rehabilitering var ferdig. Rådgivende overlege mener at tilsvarende gjelder fra juni 2018, da den ankende

part ble innlagt på sykehus grunnet brystmerter, med mistanke om tette blodårer rundt hjertet.

Det vises også til dialognotat fra fastlegen av 20. juni 2018, hvor det opplyses om urinsyregiktanfall, og om at fastlegen vurderte at den ankende part ikke var i stand til å delta i arbeidsrettet tiltak.

Ankemotparten har lagt til grunn at den ankende part har vært forhindret fra å kombinere medisinsk behandling og arbeidsrettet tiltak i en periode på tilsammen 14 måneder.

Det framgår ikke av loven eller forarbeidene hvor lang varighet hindringen må ha. Det må imidlertid legges til grunn at hindringen må ha hatt «en viss varighet og substans», jf. TRR-2018-2654.

I denne saken legger retten til grunn ankemotpartens opplysning om at det dreier seg om en hindring på tilsammen 14 måneder. En stor del av denne perioden var i slutten av den samlede stønadperioden. Sett opp mot hele stønadperioden, anser retten at dette er en så betydelig periode at unntaksvilkåret i § 11-12 andre ledd bokstav b må anses oppfylt.

Siden vilkåret i § 11-12 andre ledd bokstav b er oppfylt, er det ikke nødvendig for retten å vurdere om vilkåret i bokstav a også er oppfylt.

Videre legger retten til grunn at den ankende part ikke var ferdig avklart mot arbeid eller uføretrygd da arbeidsavklaringspengene opphørte. Spørsmålet er om sykdom, skade eller lyte er hovedårsaken til dette, jf. folketrygdloven § 11-12 andre ledd.

Retten vurderer at arbeidsforsøket/deltidsarbeidet hos den ankende parts arbeidsgiver var en form for hensiktsmessig utprøving av arbeidsevnen, og dette ble gjennomført så langt den ankende parts helsetilstand tillot. Etter rettens syn er hovedårsaken til at den ankende parts arbeidsevne ikke var avklart ved opphørstidspunktet at han i store perioder ikke kunne gjennomføre arbeidsavklaring, og at han fra mars 2017 og juni 2018 fikk nye symptomer som forverret den ankende parts tilstand og forsinket avklaringsprosessen.

Retten har etter dette kommet til at sykdom var hovedårsaken til at den ankende parts arbeidsevne ikke var avklart mot arbeid eller uføretrygd ved opphørstidspunktet.

Vilkårene for forlengelse i folketrygdloven § 11-12 er oppfylt.

Retten legger til grunn at øvrige vilkår for arbeidsavklaringspenger var oppfylt på opphørstidspunktet.

Anken har etter dette ført fram. Det påankede vedtaket omgjøres, slik at den ankende part gis rett til arbeidsavklaringspenger utover 23. september 2018.

SLUTNING:

1. Vedtak truffet av _____ den 29. september 2019 omgjøres, slik at gis rett til arbeidsavklaringspenger utover 23. september 2018.
2. _____ pålegges å betale sakskostnader med kr 40 000 – kroner førtitusen.

Åse Ulvin
(sign.)

Ephrem Thanendran Mariampillai
(sign.)

Bekreftes for
rettens administrator

Anne Ormstad
etter fullmakt